

Csak „a cégtábla”: diákothton

A Kollégiumok Területi Munkaközösségének vendéglátója május 3-án a József Attila Tudományegyetem Hermann Ottó diákothtona volt. A munkaközösség tanácskozása egy vitaindító előadással kezdődött, melyet *Megyeri Árpádné* kollégiumi tanárnő tartott a Hermann Ottó diákothton, mint a József Attila Tudományegyetem szervező részével. *Czikora Ágnes*, a diákothton titkára pedig a diákothton fennállása óta eltelt időszak tevékenységéről számolt be.

A vitaanyag többek között hangsúlyozta, hogy a Természettudományi Karon oktatott tárgyak jellege megszabja a kollégiumokban alkalmazható szakmai nevelési módszereket. A tanszéken magas szinten folyik a szakmai alapozás, a felsőbb évfolyamokon pedig egyes speciális szakterületek magas, némely esetben tudományos szintű művelése. A legtöbb szakon azonban az elméleti képzés mellett nagyon jelentősek a laboratóriumi gyakorlatok, amelyek a vizsgálati módszerek el-

sajátítása folyik. Ezekhez a sajátosságokhoz kell igazodnia a diákothton szakmai nevelésének.

A Hermann Ottó diákothton speciális adottsága, hogy az egy-egy szakon tanuló fiú és leányhallgatók laknak itt. Az alapközfőségek megszervezésénél is a szakonkénti elosztást tartották célszerűnek. A diákothton lakóinak szakmai képzéséhez úgy is hozzájárulnak például, hogy a hallgatók elmondják azokat a nehézségeiket, amelyek a kötelező anyag elsajátítása során felvetődnek. A diákothton vezetése biztosítja ezekben a kérdéseknek megválaszolását. Ennek érdekében a kar oktatóit kéri fel különböző előadásokra, akik ezt minden esetben szívesen vállalják.

A szakmai neveléssel kapcsolatos terület csak egy kiragadott rész a Hermann Ottó diákothton igen jó és szervezett munkájából. Mert a tanácskozáson résztvevő mintegy 50 kollégiumi igazgató, nevelőtanár, kollégiumi és

diákbizottsági titkár a vendéglátó diákothton tevékenységéről olyan alapos és tanulságos beszámolót hallhatott, hogy bizonyára mindnyájan — ahogy az egyik résztvevő mondta — „vihetnek haza” tapasztalatokat.

A vitaanyaghoz többen hozzászóltak. Részben kérdéseket tettek fel a diákothton munkájával kapcsolatban, részben pedig arra hívták fel a figyelmet többen is, hogy a Hermann Ottó diákothton esetében csak a „cégtábla”: diákothton. Az itt folyó tanulmányi, szakmai nevelési, közösségi, kulturális és egyéb munkaterületeken végzett tevékenység azt bizonyítja, hogy már kollégium, csak még a cím hivatalos odaítélése várat magára. Ha pedig azokra a rendezvényekre, előadásokra, különböző megmozdulásokra gondolunk, amelyeknek híre eljut nemcsak a tudományegyetem, hanem a város másik két felsőfokú intézményének kollégiumaiba is — bizonyára nem sokáig fog késni a kollégiummá minősítés.

Nevelési gyakorlat — pedagógiai képzés

A tudományegyetem elsőrendű feladatának a tanárképzést tekintik. A pedagógiai előadások elméleti előképzést nyújtanak, a módszertan valamelyest közelebb visz a gyakorlathoz — míg végül a tanárjelölt belekerül a „mély vízbe”, nevelői feladatot kap. Ez a feladat több formára rétegződik, kezdve az iskolai órák látogatásával, majd az iskolai évben végzett nevelési gyakorlat és harmadik év után nyári kéthetes gyakorlat.

A nyári nevelési gyakorlatról beszélgettem Gruber László adjunktussal, aki fő szervezője, felelőse és legjobb ismerője a kérdéskörnek. Beszélgetésünket a következőkkel kezdte: — A tanárképzés szakemberré nevelés. A fő probléma ezzel kapcsolatban: kiművelt, szocialista ember hogyan illesse bele eddigi ismereteibe és meggyőződésébe az új, sokszor ellentmondásos elemeket, amelyek mind a mindennapi gyakorlatban, mind pedig a szaktudományokban felbukkannak. A tanárképzésben manapság érvényesülő tendencia, hogy a pedagógusképzés legyen gyakorlati. A tanárszakos hallgató gyakorlati pedagógiai képzésében, hivatástudatának megalapozásában és meggyökeresítésében hatékony szerepe van a különböző pszichológiai és pedagógiai gyakorlatnak és az ehhez szorosan kapcsolódó nyári nevelési gyakorlatnak.

A nyári nevelési gyakorlat (1964-től) jelenlegi formájában általában kéthetes foglalkoztatást jelent, de sok hallgató vállal negyhetes nevelésközpontot, vagy a következő nyáron újabb két hetet. Zömmel SZOT-üdülőben, úttörő-táborokban kapnak feladatot. Az idén is várja a tanárjelölteket Kőszeg, Parád, Sátoraljaújhely, Szolnok-Tiszaliget, Balatonkenese, Balatonfenyves, Balatonlelle, Zamárdi, Tóalmás, Zánka stb. A táborok között természetesen sok és sokfajta különbség van, a felsoroltak az elsősorban jól felszerelt, jó vezetési, nívós táborok, ahová a hallgatók szívesen mennek. Persze rossz felszereltségű táborok is vannak, ahol kaszárnyarend és kaszárnyahangulat uralkodik, csapnivaló a program.

Van olyan hallgató is, aki régi iskolájában nevelésközpont, vagy egyéni helyre kerül, vagy valamilyen vállalat üdülőjében. Másfajta lehetőséget nyújt az Idegennyelvű Napközis Gyermektáborban dolgozni, vagy éppen Makón egyetemi felvételi előkészítő tanfolyamot vezetni. A napközis táborok örvendek talán a legnagyobb népszerűségnek, ahol sok család érkezik a tanárjelölteket, ahol nehéz a munka. Ami a rossz közérzetet, csalódást illeti, a hallgatók 6-8 százaléka érzi

ezt a nyári nevelési gyakorlat után. Többen vannak, akiknek viszont „kedvet csinál” a tanári pályához. A probléma persze nem akkor a legnagyobb, ha nehéz, túlméretezett a feladat, amit a jelöltre osztanak, hanem ha feleslegesnek érzi magát, magyaráz: ténylegesen nincs szükség a munkájára. Ez szerencsére ugyan ritka, s gondos szervezéssel feltehetően elkerülendő és elkerülhető. „A hallgatók nyári gyakorlatra való kihelyezésénél — mondta Gruber László —, a tanulmányi és KISZ-csoportvezetőkkel együttműködve figyelembe vesszük hallgatóink kívánságait.”

A szegedi egyetemistákat szívesen fogadják (különösen a Szolnok megyei KISZ-bizottságon és Vas megyében). Az ifjú nevelők a kéthetes gyakorlatra értékelést, azaz minősítést kapnak. Általában 100 hallgató közül 25-30 kap „kiváló”-t, körülbelül 70 „jó” és csupán 5 „megfelelő” fokozatot. A nevelési gyakorlaton szerzett tapasztalatok alapján a táborvezetők jellemzést küldenek a hallgatókról; a végzett munkáról pedig mindenki beszámoló írt, amelyet a Neveléstudományi Tanszéken őriznek meg. A hallgatók beszámolóit kedvező képet mutatnak, hiszen többségük az elégedettség hangján szól. Legtöbb esetben jó viszony alakul ki a tanárok és jelöltek, vezetők és beosztottak között. Szó esik persze pedagógiai következtetésekről is. Gyakran panaszkodnak a fölösleges köztöltésekről és programokról...

A tanárjelöltek nem csupán elményhez, pedagógiai tapasztalathoz jutnak, hanem — talán ez sem mellékes — egy kis „melledéshez”. A SZOT és a MÁV napidíjat fizet, az egyetem 200 forintot biztosít azok számára, akik úttörőtáborban dolgozva nem kapnak tiszteletdíjat.

Gruber László egyedül végzi azt az óriási munkát, amit a nyári nevelési gyakorlat megszervezése, illetve ellenőrzése jelent. Az ellenőrzés hatékonyabb formáját még meg kell találni — mondta. A meglevő fogyatékoságokat az egyetemnek és a tábor fenntartó szervezetnek közösen kell megszüntetni!

A nevelési gyakorlat fontos funkciót tölt be, hasznosságát a megkérdézett hallgatók is bizonygatták.

Befejezésül Gruber László elárulta, hogy régi terve, hogy a negyedéves hallgatók év elején találkozzanak az üdültetési bizottságok képviselőivel, a Neveléstudományi Tanszék előadóival közös ankéton, ahol a tapasztalatokat meg lehetne vitatni. Hasznos és izgalmas lenne!

CS. A.

Hallgatóink külföldi munkájáról

Az elmúlt hónapban a JATE KISZ-bizottságának vendégeként Szegeden járt *Wilfried Litsch*, a stralsundi sörgyár igazgatója. Látogatásának célja az volt, hogy az üzemben a szegedi egyetemisták számára immár hagyományossá vált nyári munkalehetőségeket tisztázza a KISZ végrehajtó bizottsággal. A sörgyár és az egyetem KISZ-szervezete között öt éve jött létre az a szerződés, amelynek értelmében a gyár minden nyáron két csoport egyetemistának biztosít egy-egy hónapos munkát.

Hogyan látja Litsch elvtárs az ötéves kapcsolatot?

Sörgyárunk kizárólag hazai előadásra termel, nyáron nagyobb a sörfogyasztás. Ez megnövekedett feladatokat ró ránk, azzal együtt, hogy jelentkezik egy másik probléma is: dolgozóink nyári szabadságolása. Abban, hogy ez a termelésben ne jelentsen kiesést,

segítenek nekünk a szegedi egyetemistáknak.

Mi a véleménye a munkájukról?

Nagyon elégedett vagyok, és ezt a gyár többi dolgozója nevében is mondhatom. Minden évben igyekszünk úgy megoldani, hogy szombat délután és vasárnap ne dolgozzanak, hiszen a munkavállalók egyben vendégek is. Mégis minden alkalommal akad szép számmal olyan hallgató, aki éppen szabadideje rovására túllárazik. Ezt természetesen külön bérezzük.

Milyen munkát kell végezniük a hallgatóknak?

Gyárunk egyik részlege Stralsundban, a másik Binzben működik. A hallgatókat a két csoportra osztjuk, de mindkét helyen nagyjából azonos munkakörben dolgoznak, a lányok általában a palackozóban, a fiúk pedig a raktárban.

Milyenek a kereseti lehetőségek?

Ténylegesen többet keresnek, mint az ugyanolyan beosztásban levő gyári munkás, mert nem fizetnek adót és társadalombiztosítást, tehát tisztán kapják kézhez a fizetést.

Említette, hogy a hallgatók munkavállalók, ugyanakkor vendégek is. Jelent-e problémát ez a kettősség?

Nem. Megfelelően szét kell választani a kettőt. Amikor dolgoznak, nem tekintjük őket vendégeknek, pontosan ugyanúgy kell végezniük munkájukat, mint a többieknek. Ezzel ők is tisztában vannak. Beosztásuk sem separált, hanem a gyár dolgozóit mellé kerülnek, velük együtt dolgoznak. A munkán kívüli időben természetesen vendégek. A hétvégi szabadidőt többnyire kirándulások foglalják le. A hallgatók megismerkednek a környékkel, Rügen-szigettel. Ezenkívül időnként sportvetélkedőt szervezünk.

A munkán kívül van-e kapcsolat a gyár dolgozó és az egyetemisták között?

Igen. Örömmel tapasztaltam, hogy nem különülnek el a diákok, hanem munka után együtt szórakoznak, barátkoznak dolgozóinkkal. Közvetlen kapcsolat alakul ki közöttük.

Befejezésül még elmondta Litsch elvtárs, hogy idén nyáron is nagyon várják a szegedi egyetemistákat. Reméli, hogy a munka mellett marad idejük pihenésre, szórakozásra, arra, hogy erőt gyűjtsenek a következő tanévre. S. M.

Puskatisztítás (Hevesi Ferenc karikatúrája)

Nyári építőtáborok

A József Attila Tudományegyetem KISZ-szervezete 1973 nyarán is megszervezte hagyományos helyi építőtáborát. A táborozó fiúk a KISZ-védnökséggel épülő új Szalámigyár építkezésein vesznek majd részt. A lányok a MÉK szegedi és szatmári transzitepén fognak tevékenykedni. „Vendégmunkásai” is lesznek a tábornak. Odesszából és Lvovból szovjet, Torunból lengyel diákok érkeznek Szegedre. A táborvezetőség megfelelő kulturális programról is gondoskodott. Orgonahangverseny, szabadtéri előadás és filmszínház-látogatás, ismerkedési est fogja többek között biztosítani a megfelelő kikapcsolódást. A két turnus időpontjai: I.: július 23-tól augusztus 4-ig, II.: augusztus 6-tól augusztus 18-ig.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-szervezete 16 tagú munkacsoportot szervezett az Apáthy-kollégium újjáépítésére. A fiúhallgatók csökkentett órábért segédmunkát fognak végezni július 2-től. A csoportok kéthetenként váltják egymást és a szervezők úgy tervezik, hogy az utolsó — negyedik — turnus

résztvevőit az újonnan felvett hallgatókból állítják össze. A lányhallgatók ebben az esztendőben is a balatonaligai táborban találhatnak munkaalkalmat. E tanévben a következő külföldi munkavállalási és gyakorlati lehetőségek állnak a hallgatók rendelkezésére. Munkavállalás: Schwerin: 29 hallgató és 1 kísérő részére augusztus hónapban. Wismar: 22 hallgató részére munkalehetőség. Boltenhagen: 23 hallgató és 1 kísérő részére július-augusztus hónapban. Rostock: 10 hallgató részére munkavállalási lehetőség.

A Tanárképző Főiskola KISZ-szervezete a következő nyári munkalehetőségeket biztosította a hallgatók részére: A tompei tsz munkatáborába 150 fő részére, a balatonaligai táborba 60 fő részére és a szabadkai Pionír Csokoládégyárba 150 fő részére. Tárgyalásokat folytatnak a nyitrai főiskolával, hogy július hónapban a szegedi főiskola 20 hallgatója mehessen az ottani építőtáborba.

Egy gyereknek több mamája

Több bizony. Mert az Irinyi-kollégium legfiatalabb lakójának, a háromnapos *Zloch Gusztin*nak igazi édesanyján, *Újvári Erzsébet* II. éves matematika-fizika szakos hallgatóján kívül még pontosan 16 pótmamája van. Az eset a következőképpen történt. Újvári Erzsébet — férje jelenleg Pécsnél katonán — eredetileg azt tervezte, hogy Gusztí születése után éhvalasztással folytatja tovább tanulmányait. A kollégium igazgatónője viszont felajánlotta, hogy lakjanak a földszinti betegszobában és Erzsébet fejéze be a másodévet. Gusztí a félévi vizsgaidőszak utolsó kollokviuma után egy nappal érkezett. Édesanyja minden vizsgát letett, átlaga 4,4 volt.

Azóta itt laknak, Erzsébet, az előadásokon kívül minden gyakorlatra eljár, beszámolóit, dolgozatait megírja. Igaz, ebben a félévben nem olyan jók a jegyek, bár a mechanika dolgozata az évfolyamon a legjobban sikerült. Hogyan tudja ezt megcsinálni? Ahogy az elején már írtam, a 16 pótmama segítségével. Erzsébet volt szobatársai (226-os szoba) és évfolyamtársai (223-as szoba), valamint a Hermann-kollégiumban lakó egyik régi iskolatársa vállalták Gusztí gondozását akkor, amikor Erzsébet órán van, vagy tanul.

A 226-os szobában az egyetemi órárend mellett egy másik is van. Ebbe azt jelölték be a lányok, hogy ki, mikor segít mosni. De Erzsébet nyugodtan rájuk bízta a kicsi öltöztetését, sétáltatását, sőt egyszer-egyszer még a fürdetést

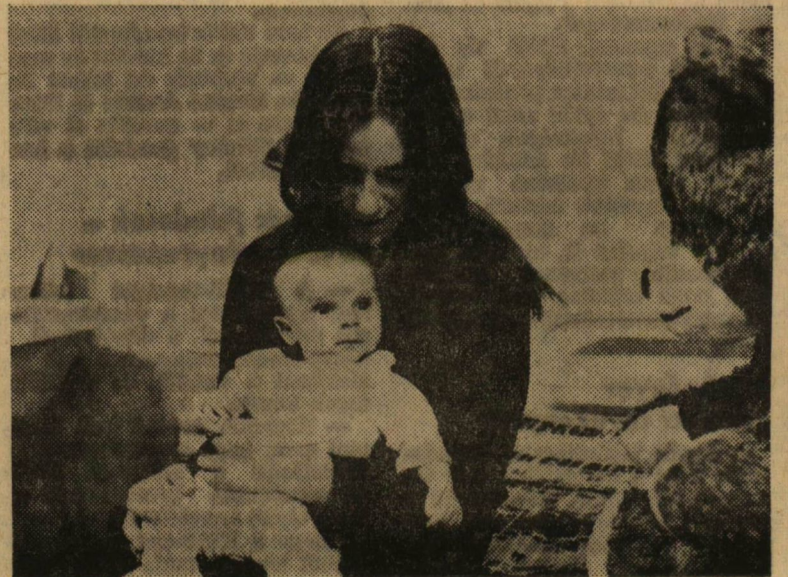
is. Etetésre — megpróbálja úgy intézni — rendszerint hazaér.

Gusztí, bár még csak háromnapos, a doktornő szerint igen fejlett kisbaba. Eddigi életének legnagyobb eseménye, hogy 84 napos korában a hasáról a hátára magától megfordult. Már többször meglátogattam őket, nyugodt, nagyon vidám kisgyerek. Minden új arcot megnéz, gyakran nevetgél. Azt mondja az édesanyja, hogy nappal viszonylag keveset alszik, mindössze 5-6 órát, ennek ellenére nagyon ritkán sír.

A Gusztí körüli történetek közül az is emlékezetes, amikor egyszer két napig nem volt gáz a kollégiumban. Ekkor Erzsébet és az éppen „ügleletes” pótmama felváltva szaladtak át cumisüvegekkel felszerelve a fiú-kollégiumba.

A szobában egy kisbaba jelenlétét jelző kellékek, kiságy, fürdőkád stb. mellett van egy hatalmas macskó. Ezt Erzsébet csoporttársaitól kapta Gusztí születésének második napján.

S. N. E.

(Fotó: Ács S. Sándor)